

Краткий агрометеорологический обзор за 3-ю декаду мая 2024 года

По данным Государственной наблюдательной сети РГП «Казгидромет» в третьей декаде мая все зерносеющие районы северной половины республики продолжают посев яровых зерновых культур, обработку полей гербицидами против сорняков. В Акмолинской, Павлодарской и Карагандинской областях посевная кампания осложнялась обильными осадками, что сдерживало темпы проведения полевых работ. Ночные заморозки в воздухе минус 1-3°C и кратковременные заморозки на поверхности почвы до минус 1-5°C на севере, западе, востоке и в центре страны не были опасными для появившихся всходов зерновых культур. При этом процессы прорастания и появления всходов при низких температурах могут протекать медленно.

На юге и юго-востоке республики на наблюдаемых участках яровых зерновых культур отмечаются фазы развития «выход в трубку»-«колошение», в предгорных районах «3-й лист»-«кущение». Состояние яровых зерновых культур в основном хорошее. Высота растений 12 - 45 см.

На западе на посевах яровых зерновых культур отмечается фаза развития «всходы»-«3-й лист», в окрестностях агропоста Лубенка и метеостанции Федоровка «кущение». Высота яровой пшеницы 13-16 см, ячменя 21 см. В Актюбинской области на посевах зерновых культур отмечаются фазы «всходы» - «3-й лист», у овса отмечается фаза «образование узловых корней». Высота растений составляет 12-14 см. Состояние яровых зерновых культур в основном хорошее.

На севере (*Костанайской, Северо-Казахстанской, Акмолинской и Павлодарской областях*) продолжают посев яровых зерновых культур, на посевах отмечаются фазы развития «прорастание зерна» - «3-й лист», в Иртышском районе (метеостанция Голубовка) Павлодарской области на посевах ярового ячменя отмечается фаза «образование узловых корней». Состояние растений в основном хорошее и отличное.

В центре страны продолжается посев яровых зерновых культур, на посевах ярового ячменя в Абайском районе (агропост Агрогородок), где посев был проведен во второй декаде апреля отмечается фаза развития «выход в трубку». На посевах яровой пшеницы отмечаются фазы развития «всходы» - «образование узловых корней». Высота растений составляет 10-28 см, состояние яровых зерновых культур в основном хорошее.

На востоке страны продолжают посев яровых зерновых культур, на посевах яровой пшеницы отмечаются фазы развития «всходы» - «3-й лист», на ранних посевах «образование узловых корней» - «кущение», в Урджарском районе *Абайской области* на посевах яровой пшеницы отмечается фаза развития «выход в трубку». Высота яровой пшеницы варьировала в пределах 10 - 26 см, состояние растений в основном хорошее и отличное.

На юге и юго-востоке республики наблюдались в основном благоприятные условия для роста и развития озимой пшеницы. Прошедшие

дожди способствовали накоплению влаги в почве. На наблюдаемых участках озимой пшеницы отмечаются фазы развития «колошение» - «цветение», в окрестностях метеостанций Аса и Толе Би, и метеостанции Шымкент отмечается фаза «молочная спелость». Высота растений варьировала в пределах 40-94 см. Состояние озимой пшеницы в основном хорошее и отличное.

На юге страны на посевах теплолюбивых культур (соя, рис, хлопчатник), в Туркестанской области на посевах хлопчатника в основном отмечается нарастание листьев. Состояние растений в основном хорошее и отличное. На посевах риса отмечается фаза развития «всходы» - «3-й лист» в Алматинской, Жетысуской и Кызылординской областях. Состояние растений в основном хорошее. В окрестности метеостанции Баканас Алматинской области приступили к спуску воды с рисовых чеков. На посевах хлопчатника в Туркестанской области в основном отмечается нарастание листьев, состояние растений в основном отличное и хорошее.

На посевах подсолнечника продолжается посев семян подсолнечника, на наблюдаемых участках отмечается фазы развития «всходы» - «2-я пара листьев» в Абайской, Восточно-Казахстанской и Павлодарской областях. Состояние растений хорошее и отличное.

В Северо-Казахстанской области продолжают посев льна масличного. На западе приступили к посеву сорго, на посевах сафлора отмечается фаза развития «2-я пара настоящих листьев». Состояние растений в основном хорошее. В Алматинской, Жетысуской областях на наблюдаемых участках картофеля отмечается фаза развития «всходы». На севере и в центре продолжается посадка картофеля на наблюдаемых участках.

В южных регионах республики повсеместно на посевах многолетних трав (люцерна, эспарцет, клевер) наблюдаются фазы «появление соцветий» – «созревание семян», в окрестностях метеостанций Аксенгир в Алматинской области, Уштобе Жетысуской области и Боген Туркестанской области отмечается первый укос зеленой массы.

Состояние дернины на пастбищах в основном *сырое*, на некоторых пастбищах в Актюбинской, Западно-Казахстанской, Костанайской и Мангистауской областях дернина *сухая*.

Общая визуальная оценка травостоя на пастбищах в основном «хорошее», на некоторых пастбищах «удовлетворительное».

В третьей декаде мая в основных зерносеющих областях страны условия влагонакопления почвы сложились *удовлетворительные* и *оптимальные* благодаря прошедшим обильным осадкам, за исключением отдельных районов, где отмечались *неудовлетворительные* запасы влаги в почве

2024 жылдың мамыр айының 3-ші онкүндігіне қысқаша агрометеорологиялық шолу

«Қазгидромет» РМК Мемлекеттік бақылау желісінің деректері бойынша мамыр айының үшінші онкүндігінде республиканың солтүстік жартысының барлық астық себетін аудандары жаздық дәнді дақылдарды себуді, егістіктерді арамшөптерге қарсы гербицидтермен өңдеуді жалғастыруда. Ақмола, Павлодар және Қарағанды облыстарында жауған жауын-шашын егіс науқанын қиындатып, бұл дала жұмыстарын жүргізу қарқынын тежеді. Елдің солтүстігінде, батысында, шығысында және орталығында орын алған минус 1-3°C ауадағы түнгі үсік және топырақ бетіндегі минус 1-5°C дейінгі қысқа мерзімді үсік көктеген дәнді дақылдар үшін қауіпті болмаған. Бұл жағдайда төменгі температурада дәннің өнуі және көктеу процестері баяу жүруі мүмкін.

Республиканың оңтүстігінде және оңтүстік-шығысында жаздық дәнді дақылдар бақыланатын учаскелерде «түтікке шығу»-«масақтану», тау бөктеріндегі аудандарда «3-ші жапырақ»-«түптену» даму фазалары байқалды. Жаздық дәнді дақылдардың жағдайы көбінесе жақсы. Өсімдіктердің биіктігі 12-45 см.

Батыста жаздық дәнді дақылдар егістіктерінде «көктеу»-«3-ші жапырақ», Лубенка агропосты мен Федоровка метеостанциясының маңайында «түптену» даму фазасы байқалады. Жаздық бидайдың биіктігі 13-16 см, арпаның биіктігі 21 см. Ақтөбе облысында дәнді дақылдардың егістіктерінде «көктеу» - «3-ші жапырақ» фазалары орын алған, сұлыда «түйін тамырының пайда болуы» фазасы байқалған. Өсімдіктердің биіктігі 12-14 см. Жаздық дәнді дақылдардың жағдайы көбінесе жақсы.

Солтүстікте (*Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Ақмола және Павлодар* облыстарында) жаздық дәнді дақылдарды себу жұмыстары жалғасуда, егістіктерде «дәннің өнуі»-«3-ші жапырақ» даму фазалары байқалған, Павлодар облысының Ертіс ауданында (Голубовка метеостанциясы) жаздық арпа егістіктерінде «түйін тамырының пайда болуы» фазасы орын алды. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және керемет.

Еліміздің орталығында жаздық дәнді дақылдарды себу жалғасуда, *Абай* ауданында (агропост Агроқалашық) жаздық арпа егістіктерінде сәуір айының екінші онкүндігінде егілген алқаптарда «түтікке шығу» даму фазасы байқалған. Жаздық бидай дақылдарында «көктеу» - «түйін тамырының пайда болуы» даму кезеңдері байқалады. Өсімдіктердің биіктігі 10-28 см, жаздық дәнді дақылдардың жағдайы көбінесе жақсы.

Еліміздің шығысында жаздық дәнді дақылдарды себу жалғасуда, жаздық бидай егістіктерінде «көктеу» - «3-ші жапырақ», ерте егілген егістіктерде «түйін тамырларының пайда болуы» - «түптену», *Абай* облысының Үржар ауданында жаздық бидай егістіктерінде «түтікке шығу» даму фазалары байқалады. Жаздық бидайдың биіктігі 10-26 см аралығында болған, өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсы.

Республиканың оңтүстігі мен оңтүстік-шығысында күздік бидайдың өсіп, дамуына көбінесе қолайлы жағдайлар болған. Жауған жаңбыр топырақта ылғалдың жиналуына ықпал еткен. Күздік бидай бақыланатын учаскелерде «масақтану»-«гүлдену» даму фазалары, Аса және Төле Би метеостанцияларының маңайында және Шымкент метеостанциясында «дәннің сүттенуі» фазасы байқалады. Өсімдіктердің биіктігі 40-94 см аралығында болды. Күздік бидайдың жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсы.

Еліміздің оңтүстігінде жылу сүйгіш дақылдардың (соя, күріш, мақта) егістіктерінде, Түркістан облысында мақта егістіктерінде жапырақтардың өсуі байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы және өте жақсы. Алматы, Жетісу және Қызылорда облыстарында күріш дақылдарында «көктеу» - «3-ші жапырақ» даму фазалары байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы. Алматы облысының Бақанас метеостанциясы маңайында күріш чектеріне су ағызуға кіріскен. Түркістан облысында мақта дақылдарында көбінесе жапырақтардың өсуі байқалады, өсімдіктердің жағдайы жақсы және өте жақсы.

Күнбағыс дақылдарында егін жұмыстары жалғасуда, бақылау жүргізілетін учаскелерде Абай, Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстарында «көктеу» - «2-ші жапырақ жұбы» даму фазалары байқалады. Өсімдіктердің жағдайы жақсы және өте жақсы.

Солтүстік Қазақстан облысында майлы зығырын себу жалғасуда. Батыста құмай егуге кіріскен, мақсары дақылдарында «нағыз 2-ші жұпты жапырақтар» даму фазасы байқалады. Өсімдіктердің жағдайы көбінесе жақсы. Алматы, Жетісу облыстарында картоп бақыланатын учаскелерде «көктеу» даму фазасы байқалған. Солтүстікте және орталықта бақыланатын егістерде картоп отырғызу жалғасуда.

Республиканың оңтүстік өңірлерінде көпжылдық шөптер (жоңышқа, эспарцет, беде) егістіктерінде «гүл шоғырларының пайда болуы» – «тұқымның пісуі» фазалары байқалады, Алматы облысының Ақсеңгір, Жетісу облысының Үштөбе және Түркістан облысының Бөген метеостанцияларының маңайында жасыл массаның алғашқы орылуы байқалады.

Жайылымдардағы шымның жай-күйі көбінесе *дымқыл*, Ақтөбе, Батыс Қазақстан, Қостанай және Маңғыстау облыстарының кейбір жайылымдарында шым *құрғақ*.

Жайылымдағы шөптердің жалпы визуалды жағдайы көбінесе «жақсы», кейбір жайылымдарда «қанағаттанарлық».

Мамырдың үшінші онкүндігінде елдің негізгі астық себетін аймақтарында жауын-шашынның көп түсуіне байланысты топырақтың ылғалды жинақтау жағдайлары топырақтағы ылғалдың *қанағаттанарлықсыз* қоры байқалған жекелеген аудандарды қоспағанда, *қанағаттанарлық* және *оңтайлы* болып қалыптасқан.